

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№4 (523)
липень-серпень
2015

Головний науковий редактор:
академік НАН України **В.А.СМОЛІЙ**

Наукова рада:

Любомир Винар (Кент, США), *Андреа Граціозі* (Неаполь, Італія), *Зенон Когут* (Едмонтон, Канада), *В.М.Литвин* (Київ), *С.М.Плохій* (Кембридж, США), *Анджеї Поппе* (Варшава, Польща), *О.О.Рафальський* (Київ), *В.Ф.Репринцев* (Київ), *В.С.Степанков* (Кам'янець-Подільський), *Т.Г.Тайрова-Яковлева* (Санкт-Петербург, Російська Федерація), *П.П.Толочко* (Київ), *Б.М.Флоря* (Москва, Російська Федерація)

Редколегія:

Г.В.Боряк, *В.Ф.Верстюк*, *С.В.Віднянський*, *В.М.Горобець*, *О.І.Гуржій*, *В.М.Даниленко*, *О.М.Донік* (заст. гол. ред., відпов. за вип.), *С.В.Кульчицький*, *О.Є.Лисенко*, *М.Р.Литвин*, *І.К.Патриляк*, *Р.Я.Пиріг*, *О.П.Реєнт* (заст. гол. ред.), *В.М.Ричка* (заст. гол. ред.), *О.С.Рубльов* (заст. гол. ред.), *П.М.Сас*, *В.Ф.Солдатенко*, *В.П.Троцинський*, *О.А.Удод*, *Ю.І.Шаповал*

Наукові редактори:

канд. іст. наук *О.М.Донік*, д-р іст. наук *О.П.Реєнт*,
д-р іст. наук *В.М.Ричка*, д-р іст. наук *О.С.Рубльов*

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту історії України
НАН України, протокол №7 від 25.06.2015 р.

Відповідальний секретар:

В.В.Григор'єв

Редактори:

С.Г.Архипенко
В.В.Григор'єв

Макет і верстка:

А.О.Михайлова

Формат 70x100/16
Гарн. Century Schoolbook
Папір офсет. №1. Друк офсет.
Ум. друк. арк. 19,5. Обл.-вид.арк.21
Тираж 450 прим. Зам. №2369
Підписано до друку 26.08.2015 р.
Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №263 видане Держкомвидавком
України 14.12.1993 р.

Електронна версія:

www.history.org.ua

«УІЖ» індексується в міжнародних
наукометричних базах даних:
EBSCO, Slavic Humanities Index, РИНЦ

Віддруковано з оригінал-макета
у ТОВ «ДІА»

Свідоцтво ДК №1149
від 12.12.2002 р.
Адреса: вул. Васильківська, 45, оф. 400
м. Київ, Україна, 03022
Тел./факс: +380 (44) 455-91-52
E-mail: dia_1997@ukr.net

UKRAINIAN HISTORICAL JOURNAL

Institute of the History of Ukraine, I.F.Kuras Institute of Political and Ethno-National Research.
Founded in 1957. Published 6 times a year. Editor in-chief V.A.Smolii. Address of the editorial office: 4, M.Hrushevs'koho, office 501, Kyiv, Ukraine, 01001. Tel. +380 (44) 278-52-34, fax +380 (44) 279-63-62, e-mail: uhj@history.org.ua

Адреса редакції: вул. М. Грушевського, 4, офіс 501, Київ, Україна, 01001
Тел. +380 (44) 278-52-34, факс +380 (44) 279-63-62, e-mail: uhj@history.org.ua

Науковий журнал. Заснований 1957 р. Виходить 6 разів на рік. © Редакція «УІЖ»

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ СТУДІЇ

Білоус Н.О. Луцьке вйтівство в XV–XVII ст.: характеристика інституту та персоналії урядників	4
Станіславський В.В. Ідентифікація українських купців Війська Запорозького у «зовнішній» і «внутрішній» документації російського посольства в Османській імперії (початок XVIII ст.)	23
Глизь Ю.І. Фінансова діяльність Київської міської думи (1871–1914 рр.)	37
Пиріг Р.Я. Діяльність І.Кістяковського в урядах Української Держави (травень – грудень 1918 р.)	59
Левчук Н.М. (Київ, Україна), Боряк Т.Г. (Київ, Україна), Воловина О. (Чапел-Гілл, США), Рудницький О.П. (Київ, Україна), Ковбасюк А.Б. (Київ, Україна). Втрати міського й сільського населення України внаслідок Голодомору в 1932–1934 рр.: нові оцінки	84
Кузьменко Ю.В. (Ніжин). Від партійної дисципліни до політичної кон'юнктури: «перебудова» в рецепції партійно-радянської номенклатури УРСР	113
Мальшина К.В. (Київ, Україна), Сінкевич Є.Г. (Миколаїв, Україна), Перовшек Ю. (Любляна, Словенія). Українська та словенська національні ідеї у XX ст.: порівняльний аналіз	127

МЕТОДОЛОГІЯ. ІСТОРІОГРАФІЯ. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

Куценко Ю.Ю. (Херсон). Постать і спадщина М.Драгоманова в українській історіографії: стереотипи й канон	139
Корольов Г.О. Європейський федераліст, імперіаліст і політичний реаліст: польські історики про Ю.Пілсудського та його східну політику	148

ОСОБИСТОСТІ В ІСТОРІЇ

Смолій В.А., Реєнт О.П. Улюбленець Долі (до 100-річчя від дня народження академіка НАН України, Героя України П.Т.Тронька)	161
---	-----

НА ДОПОМОГУ ВИКЛАДАЧЕВІ ІСТОРІЇ

Якубова Л.Д. Процес українського націєтворення vs імперські практики маргіналізації на Донбасі (XVIII – початок XXI ст.)	173
---	-----

ІСТОРІОГРАФІЧНА КЛАСИКА

Білас Л.-Р.Р. Історія як спокусник (<i>вступна стаття О.В.Яся</i>) ...	189
---	-----

РЕЦЕНЗІЇ Й ОГЛЯДИ

Якимович Б. Україна та українці: події далекі і близькі: Вибрані праці (Г.М.Стародубець, Житомир)	209
Карпов В. Становлення та розвиток військової символіки України: 1991–2012 рр. (М.Ф.Дмитрієнко, Я.О.Іщенко)	216
Ассманн А. Нові неприємності з культурою спогадів: Інтервенція (А.Ю.Мартинов)	220

ХРОНІКА

Литвин М.Р. (Львів), Хахула Л.І. (Львів). V наукові читання імені академіка Я.Д.Ісаєвича	225
Матяш І.Б. Новини Українсько-угорської комісії істориків	229
Ковалевська О.О. Ювілейна конференція випускників і викладачів Літньої школи Студій Східної Європи Варшавського університету	232
Бачинська О.А. (Одеса), Кучерук М.С. (Одеса). I Всеукраїнська наукова конференція, присвячена 600-річчю міста «Кочубіїв – Хаджибей – Одеса»	235
Нові надходження до бібліотеки Інституту історії України НАНУ	237

ДО УВАГИ АВТОРІВ!

До друку приймаються написані спеціально для «Українського історичного журналу» статті, а також історичні документи, рецензії на нові видання, повідомлення про наукові події й заходи. Статті повинні відповідати визначеним ВАК України нормативам (постанова №7-05/1 «Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України»).

Обсяг – не більше **30** стор. (1 авт. арк.). Текстовий редактор – не нижче **Microsoft Office 2003**, шриффт – **Times New Roman**, кегль – **14**, міжрядковий інтервал – **1,5**, формат файлу – **.doc**. Якщо при наборі використовувалися нестандартні шрифти («Іжиця», «Litopys New Roman» та ін.), необхідно їх надати (стандартне розташування в ОС Windows: C:/Windows/Fonts).

Текст набирається без переносів слів. Абзацні відступи формуються в матеріалі, а не за допомогою пробілів і табулятора. Таблиці розміщуються в тексті, ілюстрації – в окремих файлах. Посилання виконуються через меню «Вставка» в **автоматичному режимі (!)**.

Автори мають **повідомити**: прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, учене звання, місце роботи, посаду, електронну пошту, телефон (робочий, домашній, мобільний), адресу для листування.

У редакцію слід подавати **роздрукований примірник, електронну копію**, а також **УДК, дві анотації** на 5–6 речень (українською й англійською мовами), **два комплекти ключових слів** (не менше 5–6, українською й англійською мовами).

Редакція має право **редагувати й скорочувати** подані матеріали. Неопубліковані статті, а також електронні носії й ілюстрації авторів **не повертаються**.

Матеріали надсилаються поштою на адресу: редакція «УІЖ», оф. 501, вул. М.Грушевського, 4, Київ, Україна, 01001 або на електронну скриньку: **uhj@history.org.ua**

За зміст статті, достовірність фактів, цитат, дат тощо відповідає автор. Редакція публікує матеріали, не завжди поділяючи погляди їх авторів.